

SØR-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Samferdselsavdelingen

Skoleskyss

Retningslinjer for grunnskoleskyssen i Sør-Trøndelag

Vedtatt i Fylkestinget 14.12.16, sak 125/16
Gjelder fra 1. januar 2017

INNHold

1. Formål og lovhjemler	Side 4
1.1 Skyssreglenes virkeområde og begrunnelse	
1.2 Ansvar for skoleskyss, Opplæringsloven § 13-4	
2. Rett til skoleskyss	Side 5
2.1 Avstand mellom hjem og skole	
2.2 Skyss med båt	
2.3 Særlig farlig eller vanskelig skolevei	
2.4 Varig eller midlertidig funksjonshemming, skade eller sykdom	
2.5 Sykdom i løpet av dagen	
2.6 Voksne med rett til grunnskoleopplæring	
2.7 Private grunnskoler	
2.8 SFO og leksehjelp	
2.9 Arbeidsuke	
3. Elevens bosted	Side 7
3.1 Folkeregistrert adresse	
3.2 Delt bosted	
3.3 Elever i fosterhjem	
3.4 Elever i avlastningshjem	
3.5 Elever i barneverninstitusjon	
3.6 Elever i beredskapshjem eller annen midlertidig adresse	
3.7 Elever som bor flere steder i løpet av skoleåret	
3.8 Elever i flyktninge-/asylmottak	
4. Elevens skole	Side 9
4.1 Opplæring på annen skole/arena enn nærskolen	
4.2 Undervisning utenfor skolens geografiske område/spesialpedagogiske tiltak	
4.3 Midlertidig helt eller delvis stengt skole	
4.4 Undervisning i hjemmet ved sykdom	
5. Elevens skysstandarder	Side 9
5.1 Planlegging av skyssen	
5.2 Samordning	
5.3 Reisetid	
5.4 Gangavstand til og fra holdeplass	
5.5 Reisefølge/ledsager og tilsyn	
5.6 Skyss som avviker fra skolens ordinære start- og sluttider	
5.7 Innlosjering	
5.8 Skyssgodtgjørelse	
5.9 Sikker skoleskyss	

6. Skyssplanlegging og forvaltningsrutiner	Side 12
6.1 Organisering og planlegging	
6.2 Kommunens rolle i skoleskyssarbeidet	
6.3 Vedtak om skoleskyss	
6.4 Klageadgang	
6.5 Reisebevis og t:kort skole	
6.6 Inndragelse av retten til gratis skyss	
6.7 Utstyr	
6.8 Skader forårsaket av elev	
6.9 Streik	

1. Formål og lovhjemler

Retningslinjene for grunnskoleskyssen i Sør-Trøndelag skal sikre en solid og effektiv forvaltning av skyssbestemmelsene i opplæringsloven gjennom tydelig kommunikasjon mot, og mellom transportører, ruteplanleggere, kommuner, skoler og berørte befolkning.

Elevers rett til gratis skoleskyss reguleres av

<u>Opplæringsloven</u>	Spesielt kapittel 4a, 7 og 13 <u>Ot.prp. nr. 46 (1997-98)</u> <u>Udir-3-2009 - Særlege problemstillingar i samband med retten til skyss</u>
<u>Privatskoleloven</u>	Spesielt § 3-7
<u>Barneloven</u>	Spesielt § 30
<u>Forvaltningsloven</u>	Spesielt §§ 17 – 29
<u>Offentlighetsloven</u>	Spesielt § 13

Her beskrives hovedtrekkene i fylkeskommunens forvaltningspraksis og bestilling til AtB som har ansvar for planlegging og kjøp av transport.

Det refereres til Opplæringsloven når paragrafer oppgis uten annen henvisning.

1.1 Skyssreglens virkeområde og begrunnelse

Skyssreglene gjelder alle barn som har individuell rett og plikt til grunnskoleopplæring (§ 2-1). Reglene gjelder også voksne som ikke har fullført grunnskolen, (§ 4A-1) eller har rett til spesialundervisning på grunnskolens område (§ 4A-2).

Grunnskoleopplæring skal være gratis (§ 2-15) og uavhengig av økonomisk bakgrunn, bosted og geografi. Elever har derfor rett til plass på sin nærskole (§ 8-1) og på gitte vilkår rett til gratis transport mellom hjemmet og skolen (kapittel 7).

Elever ved private skoler som mottar statlig tilskudd har også rett til gratis skoleskyss, men bare innenfor hjemkommune (privatskoleloven § 3-7).

1.2 Ansvar for skoleskyss, Opplæringsloven § 13-4

Etter opplæringsloven § 13-4 er ansvaret for skyss av grunnskoleelever delt alt etter hvilket grunnlag det innvilges skyss etter:

«Kommunen er ansvarleg for skyss av grunnskoleelevar og vaksne som har rett på skyss på grunn av særlig farleg eller vanskeleg skoleveg. Kommunen skal oppfylle retten til reisefølge og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelevar og vaksne. Ellers er fylkeskommunen ansvarleg for skyss, reisefølge og tilsyn etter reglane i kapitel 7. Kommunen betaler refusjon etter persontakst for grunnskoleelevar og vaksne som blir skyssa av fylkeskommunen.

Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen. Dersom kommunen og fylkeskommunen ikkje blir samde om korleis skoleskyssen skal organiserast og finansierast, kan departementet gi pålegg.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har fått delegert myndighet til å ta stilling til organisering og finansiering av skoleskyssen dersom det oppstår tvister mellom kommuner og fylkeskommuner jf. opplæringsloven § 13-4 andre ledd. Kommunene og STFK/AtB har avtalefrihet og må dokumentere forsøk på å komme til enighet før det fremmes felles, eller ensidig sak om uenighet for fylkesmannen.

2. Rett til skoleskyss

2.1 Avstand mellom hjem og skole

Kilde: Opplæringsloven § 7-1 og merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til oppl. loven § 13-4

Elever i grunnskolen har rett til skoleskyss når gangavstanden fra egen utgangsdør til egnet skoledør er over:

- 2 km for elever i 1. trinn
- 4 km for elever i 2.-10. trinn

Gangavstand måles ved hjelp av digitalt kartverk (GIS). Oppmåling er allment tilgjengelig på nett: <http://skoleskyss.stfk.no>. Alle målinger er lagt til 25 meter i feilmargin. Som skolevei regnes både offentlig bil-, gang- og sykkelvei, samt privat vei som er åpen for allmenn ferdsel. Stier og tråkk som er i allment bruk gjennom året, kan betraktes som skolevei til tross for at de ikke brøytes.

2.2 Skyss med båt

Kilde: Opplæringsloven § 7-1 andre ledd

Elever som må benytte båt mellom bosted og skole har rett til gratis skoleskyss uavhengig av avstand.

2.3 Særlig farlig eller vanskelig skolevei

Kilde: Opplæringsloven § 7-1 første ledd tredje punktum

Kommunen avgjør om en elev har rett til skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei når avstanden mellom hjem og skole er under 4 km, eller 2 km for 1. trinn.

Fylkeskommunen avgjør om gangveien mellom hjem og holdeplass er særlig vanskelig eller farlig for elever som har rett til skyss på grunn av avstand.

Vurderingen gjøres ut fra:

- Objektive forhold: Knyttet til veistandard og trafikale forhold, klima og topografi.
- Subjektive forhold: Knyttet til den enkelte elev, for eksempel alder.

Loven krever at elevene utsettes for en fare som er utenom det vanlige. Den risiko skoleeleven til vanlig utsettes for når de ferdes i trafikken, er derfor ikke tilstrekkelig.

2.4 Varig eller midlertidig funksjonshemming, skade eller sykdom

Kilde: Opplæringsloven § 7-3

Fylkeskommunen avgjør om en elev har rett til skoleskyss på grunn av varig funksjonshemming eller skade, uavhengig av gangavstand mellom hjem og skole.

Opplæringsloven § 7-3 setter som vilkår for skyss at funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen tilsier at eleven har et reelt behov for skyss. Funksjonshemmede og syke som har mulighet til å ta seg fram på skoleveien vil normalt ikke ha rett til skyss etter § 7-3. Disse elevene kan likevel ha rett til skyss på bakgrunn av avstand eller særlig vanskelig skolevei etter § 7-1.

Søknad om skoleskyss pga. funksjonshemming skal dokumenteres med uttalelse fra lege eller annen relevant sakkyndig, som PPT-tjeneste eller skolen selv. For best mulig saksbehandling og organisering, må skolen sørge for at slike søknader inneholder opplysninger om:

- Medisinske forhold som gir forutsetninger for transporten (spesiell tilrettelegging), herunder:
 - Hvor langt eleven kan gå på egenhånd
 - Behov for reisefølge og/eller tilsyn
 - Behov for å ha med hjelpemidler under transporten
- Prognose for framtidig mestring av skolevei på egenhånd, til fots eller om bord i skolebuss.

Sakkyndige uttalelser tillegges ikke mer vekt enn den fagkunnskap de representerer og er ikke bindende for fylkeskommunens skjønn i forhold til opplæringslovens bestemmelser om skoleskyss.

Ved behov for skyss pga. midlertidig skade eller sykdom iverksettes transport inntil 8 uker på bakgrunn av legeattest, uten enkeltvedtak. Uten dokumentasjon av likeverdig delt bosted med forutsigbart bomønster tilbys midlertidig skadde elever skyss til/fra folkeregistrert adresse. Skyss som iverksettes uten tilfredsstillende dokumentasjon betales av bestiller.

2.5 Sykdom i løpet av skoledagen

Det er skolens ansvar å organisere og dekke kostnaden for hjemkjøring av elever som er blitt syke eller har skadet seg i løpet av skoledagen. Dette gjelder uavhengig av grunnlaget for retten til skyss.

2.6 Voksne med rett til grunnskoleopplæring

Kilde: Opplæringsloven § 4A-7

Voksne som bor mer enn 4 km fra skolen har rett til gratis skyss når de får grunnskoleopplæring.

Voksne som på grunn av funksjonshemming, sykdom eller skade, og som etter legeerklæring/sakkyndig uttalelse har behov for skyss, har rett til gratis skoleskyss uavhengig av avstanden mellom hjem og skole.

En legeerklæring/sakkyndig uttalelse skal både tidfestes samt entydig beskrive hvilket skyssmiddel eleven skal ha. Spesialskyss etableres dersom sakkyndig uttalelse tilsier dette.

Spesialskyss/tilrettelagt skyss kan medføre at transportmiddelet kjører en lengre strekning for å ta med andre passasjerer, og det må påregnes noe ventetid før og etter undervisning.

Retten til opplæring skal dokumenteres med individuelle opplæringsplaner.

Følgende grupper har rett på skyss dersom 1. eller 2. avsnitt er oppfylt:

- Voksne som ikke har fullført grunnskolen.
- Voksne som trenger grunnskoleopplæring på nytt på grunn av sykdom, skade eller ulykke.
- Voksne som har særlige behov for opplæring for å kunne utvikle og holde ved like grunnleggende dyktighet.

Voksne som formelt sett har fullført grunnskolen, men som likevel trenger mer grunnskoleopplæring fordi de har fått mangelfull opplæring eller trenger opplæring på grunn av andre omstendigheter (den nye og utvida gruppa, jf. merknadene til opplæringsloven §§ 4A-1 og 4A-7), har ikke rett på skyss på grunn av avstand.

Voksne som ikke har fått avgjort oppholdsstatus, blant annet asylsøkere, har ingen rett til grunnskoleopplæring, men de har anledning til å delta i opplæring dersom kommunen har slike opplæringstiltak. Denne gruppen har ikke rett på skyss.

2.7 Private grunnskoler

Kilde: Privatskoleloven § 3-7

Elever ved private grunnskoler som mottar statsstøtte, har rett til skyss etter reglene i opplæringsloven § 7-1 første og andre ledd om skyss i grunnskolen, § 7-3 om skyss for funksjonshemmede og midlertidig funksjonshemmede, skadde og syke, og § 7-4 om reisefølge og tilsyn. Retten til skyss, reisefølge og tilsyn for elever ved private skoler gjelder imidlertid **bare innen kommunen eleven bor i**.

2.8 SFO og leksehjelp

Kilde: Opplæringsloven § 13-7

Som skoleskyss regnes den daglige transporten mellom hjemmet og skolen, til skolens ordinære start- og sluttider. Det gis via reisebeviset (t:kort), likevel mulighet til å benytte seg av offentlig transport mellom hjemmet og lærestedet til andre tider. Begrensningen er fortsatt tur/retur pr. skoledag.

Individuelt tilrettelagt skoleskyss er lukket transport og anses ikke som offentlig transport. Det gis ikke individuelt tilrettelagt skoleskyss til/fra SFO eller leksehjelp med unntak av elever som har rett til skyss på grunn av varig eller midlertidig funksjonshemming, skade eller sykdom, jf. § 7-3.

2.9 Arbeidsuke

Fylkeskommunen har ikke ansvar for skyss av elever som er utplassert i arbeidsuka. Dette er skyss som oppstår som følge av den ordinære undervisningen, og vurderes på lik linje med skyss i forbindelse med svømmeundervisning, ekskursjoner o.l. Kommunen har ansvar for organisering og finansiering av skyss i forbindelse med avvikling av arbeidsuka.

3. Elevens bosted

3.1 Folkeregistrert adresse

Bosted er elevens registrerte adresse i Folkeregisteret. Iht. lov om folkeregister kan man kun stå oppført med en adresse. I realiteten kan en elev likevel ha flere bosteder, for eksempel når foreldrene har delt daglig omsorg, eller funksjonshemmede elever som bor i avlastningshjem.

3.2 Delt bosted

Kilde: Udir 3-2009 kap. 4, Barneloven § 30

Elever som bor like mange, eller inntil 60/40 prosent av ukedagene i to hjem, kan ha rett til skoleskyss på grunn av avstand til begge foreldrenes adresser, jf. § 7-1. Botid som er skjevare fordelt betraktes ikke som likeverdige, og i slike tilfeller har eleven eventuelt bare rett til gratis skyss innen skolekretsen.

Botiden dokumenteres med egenerklæring i søknad signert av begge foreldre, og må være forutsigbar og regelmessig med tanke på dimensjonering av skyssopplegg.

Individuell behandling av slike søknader tar utgangspunkt i at foresatte etter barneloven har ansvar for barns utdanning og er pålagt å ta sine omsorgs- og bostedsvalg ut fra «barnets beste». Skolebarn har etter dette krav på at foreldrene tar nødvendig hensyn til deres skolereise og skolehverdag og etablerer likeverdige bosted i rimelig nærhet av hverandre og nærskolen. Dersom ett av to likeverdige bosted ligger langt fra nærskolen må det påregnes en mer komplisert reisekjede med lenger reise, vente- og omstigningstid og flere bussbytter enn om begge bosted var i rimelig nærhet til hverandre og elevens nærmiljø. Vurderinger knyttet til forsvarlig reisetid kan avgrense retten til gratis skoleskyss ved delt bosted, jf. Udir 3-2009 kap. 4.

Elever som har rett til skyss på grunn av varig sykdom eller skade (§ 7-3) må også ha tilnærmet lik botid for å ha rett til skyss til/fra to bosteder.

3.3 Elever i fosterhjem

Kilde: Opplæringsloven § 13-1 og forskrifter kap. 18, Udir 3-2009 kap. 5

Fosterhjem er likestilt ordinært hjem og fylkeskommunens skyssansvar knyttet til nærskolen.

Det formelle og økonomiske ansvaret for skoleplass/skoleskyss er lagt til henholdsvis kommunen/fylkeskommunen hvor eleven hadde bostedsadresse da vedtaket om omsorgsovertakelse ble fattet.

Kommunen har ansvaret for, og skal avklare elevens rett til skyss når den evt. vedtar at en elev skal fortsette opplæringen ved sin opprinnelige, eller annen skole enn nærskolen etter flytting til fosterhjem, jf. Udir 3-2009 kap. 5.

3.4 Elever i avlastningshjem

Kilde: Opplæringsloven § 7-3, Udir 3-2009

Transport til og fra avlastningshjem er i utgangspunktet et foreldreansvar. Sør-Trøndelag fylkeskommune tilbyr likevel elever som har rett til skyss etter § 7-3 skoleskyss mellom avlastningshjem og skole.

Dersom avlastningshjemmet ligger langt unna hjem og skole, og det medfører betydelige merkostnader å tilby gratis skoleskyss, kan tilbudet begrenses helt eller delvis.

3.5 Elever i barneverninstitusjon

Kilde: Opplæringsloven §§ 13-2, 13-3a, Udir 3-2009 kap. 5, Udir 10-2009 kap. 2

Når det blir gjort kommunale vedtak om bosetting av elever i barneverninstitusjon godkjent etter barnevernloven §§ 5-1 og 5-8, er **fylkeskommunen der institusjonen ligger** økonomisk ansvarlig for opplæringen jf. opplæringsloven.

Barnevernsinstitusjonen er elevens hjem og elevene har på lik linje med andre elever rett til opplæring ved nærskolen og rett til gratis skyss mellom hjem og skole.

Kommunen har ansvaret for, og skal avklare elevens rett til skyss når den evt. vedtar at en elev skal fortsette opplæringen ved sin opprinnelige skole, eller annen skole enn nærskolen etter flytting til institusjon. Dette gjelder også når kommunen fatter slikt vedtak på vegne av fylkeskommunen, og gjennom avtale har påtatt seg opplæringsansvaret.

3.6 Elever i beredskapshjem eller på annen midlertidig adresse

Kilde: Udir 3-2009 kap. 5

Skoleskyss for elever som bor midlertidig i beredskapshjem, krisesenter m.m. dekkes vanligvis ikke av fylkeskommunen. Når midlertidig adresse er et resultat av vedtak som det kommunale eller statlige barnevernet har gjort etter barnevernloven, er det barnevernet som har det økonomiske og praktiske ansvaret for skyssen jf. Udir 3-2009.

3.7 Elever som bor flere steder i løpet av skoleåret

Kilde: Udir 3-2009

AtB har ansvaret for å organisere skyss for elever som har flere faste bosteder i løpet av skoleåret dersom vilkårene for skyss ellers er tilstede. I de tilfeller hvor bostedet kun har funksjon som sommer- eller fritidsbolig har eleven ikke krav på skyss.

3.8 Elever i flyktninge-/asylmottak

Kilde: Opplæringsloven § 2-1

Elever som bor i mottak, har rett til gratis skoleskyss når de får grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 2-1. Mottaket blir regnet som elevens hjem. Fylkeskommunen er ansvarlig for skoleskyssen når eleven går på mottakets nærskole. Dersom kommunen tilbyr undervisning ved en annen skole er kommunen ansvarlig for skoleskyssen. Se også punkt 4.1.

4. Elevens skole

Elever har rett til nærskolegang og kommunen avgjør hvilken skole eleven hører til. Nærskolen er ikke nødvendigvis den skolen som ligger nærmest hjemmet jf. § 8-1.

4.1 Opplæring på annen skole/arena enn nærskolen

Kilde: Opplæringsloven § 8-1, Udir 3-2009, Udirs brev av 07.10.2009

Kommunen som har opplæringsansvaret, skal ta stilling til om en elev har rett til skyss når den tillater avvik fra nærskolegang. Hvis kommunen ikke har rimelig grunn til å overlate skyssansvaret til foresatte, har den ansvaret for å avklare og innfri eventuelle skyssrettigheter.

Innvilger kommunen en søknad om å gå på annen skole enn nærskolen eller gir opplæringen i en alternativ opplæringsarena, er kommunen ansvarlig for ekstrakostnadene til skyss.

4.2 Undervisning utenfor skolens geografiske område/spesialpedagogiske tiltak

Kilde: Opplæringsloven § 2-15

Skyss i forbindelse med svømmeundervisning, opplæring i bedrift, ekskursionsjoner, skidager og andre aktiviteter som er en del av opplæringen, samt skyss i skoletiden, for eksempel mellom skole og folkebibliotek, organiseres og finansieres av kommunen, evt. privatskole.

4.3 Midlertidig helt eller delvis stengt skole

Kilde: Udir 3-2009 kap. 7, Opplæringsloven § 13-4

Ved rehabilitering av skolebygg der kanskje alle elevene for en periode blir plassert på en annen skole enn vanlig, er AtB ansvarlig for å organisere skyss så fremt de ordinære vilkårene for skyss er innfridd.

4.4 Undervisning i hjemmet ved sykdom

Dersom skole og hjem inngår særavtaler om undervisning i hjemmet hvis eleven er syk i en periode, og undervisningen medfører skyssutgifter, defineres dette som tjenestereise. Kommunen vil i slike tilfeller være ansvarlig for å dekke eventuelle skyssutgifter.

5. Skysstandarder

5.1 Planlegging av skyssen

Kilde: Vanlig praksis

AtB planlegger og organiserer skoleskyssen i samarbeid med den enkelte skole. Innenfor rammen av det rasjonelt og økonomisk forsvarlige skal skoleskyssen tilby elevene akseptabel reisetid.

Selv om det eksisterer en individuell rett til skoleskyss, må AtB ha rimelig tid til å planlegge, tilrettelegge og iverksette skyssen. Søkere må akseptere behandlingstid før skyssstilbudet blir etablert.

5.2 Samordning

Kilde: Opplæringsloven § 13-4, Udir-2009 kap. 7.

Det legges i størst mulig grad opp til felles skyssordning for grunnskole og videregående skole. Det vil derfor være av stor betydning at ferie, fridager og skoletid (start- og sluttidspunkt) samordnes. Kommuner og skoler som ikke følger felles skolerute for fylket (ferie, fridager og skoletid), må påregne å selv organisere og dekke merkostnaden for skyssen de dager eller tider som ikke er kjøredager etter oppsettet.

Dersom fylkeskommunen og kommunen ikke blir enige om hvordan skyssen skal organiseres og finansieres, kan Fylkesmannen etter delegert myndighet gi pålegg i saken, jf. § 13-4.

5.3 Reisetid

Kilde: Merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven §§ 7-1 og 7-4, § 13-4, Udir 3-2009 kap. 3

Skoleskyssen skal organiseres på en slik måte at elevene får en akseptabel reisetid. Med reisetid menes summen av beregnet gangtid, reisetid og ventetid på oppsamlingsplass/holdeplass og skolen.

AtB planlegger skyssen med tanke på, og tilbyr de aller fleste elevene maksimal reisetid **én vei** på:

- 45 minutter for 1.– 4. trinn
- 60 minutter for 5.– 7. trinn
- 75 minutter for 8.–10. trinn

Denne normen for akseptabel reisetid gjelder mellom hjem og nærmeste skole.

Ved delt bosted og privatskolegang må det påregnes en mer komplisert reisekjede, se pkt. 2.7, 3.2 og 4.1. Kommunen er pålagt å tilby elever nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisningen starter og etter at undervisningen er slutt, jf. §§ 7-4 og 13-4.

Ved vurdering av akseptabel reisetid må gangtid, ventetid og tid med transportmiddelet sees i sammenheng. Selv om det tilstrebes minst mulig reisetid, inkludert ventetid før- og etter ordinær skoletid, kan det i enkelte tilfeller forekomme at AtB ikke klarer å levere skoleskyss innenfor disse egendefinerte normene før og/eller etter skoletid.

5.4 Gangavstand til og fra holdeplass

Kilde: Opplæringsloven § 7-1, merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven § 7-1, Udir 3-2009 kap. 2

Elevene har ikke rett til skyss fra dør til dør, selv om distansen utmåles slik. Når skyssretten på hhv. 2 og 4 km er utløst, forventes det at elevene går en rimelig distanse fram til en oppsamlingsplass/holdeplass. Hva som er rimelig distanse må avgjøres etter en konkret vurdering, hvor det blant annet blir lagt vekt på elevens alder, trafikksikkerhet og framkommelighet på strekningen. Dette gjelder uavhengig av valgt transportmiddel.

Gangavstand er **ikke** absolutt og må vurderes som **veiledende** i hvert enkelt tilfelle:

- 1 km for 1. trinn
- 1,5 km for 2.– 4. trinn
- 2,5 km for 5.– 7. trinn
- 3 km for 8.–10. trinn

Ved spesielle forhold kan gangavstand vurderes særskilt dersom topografiske eller klimatiske forhold tilsier dette. Skysstilbudet skal dekke størstedelen av totaldistansen.

Foreldre har ansvar for at egne barn forberedes og trenes på å klare egen skolevei så sikkert som mulig. Det kan innebære at barn i småskolen må følges til skole eller holdeplass for den tid som er nødvendig for at de skal klare å gå til skole/holdeplass på egen hånd.

5.5 Reisefølge/ledsager og tilsyn

Kilde: Opplæringsloven §§ 7-4 og 13-4, merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven § 7-4, Udir 3-2009 kap. 11

Når elever med rett til skyss ikke kan reise til skolen alene og det er påkrevd med reisefølge/ledsager, har kommunen ansvaret for å organisere og finansiere dette. Retten til reisefølge gjelder ikke bare elever med sykdom, skade eller funksjonshemming etter § 7-3, men også skyss etter § 7-1 (avstand eller særlig vanskelig skolevei).

Ved sykdom, skade eller funksjonshemming som ikke representerer et transportbehov, kan en elev ha rett til skyss etter § 7-1 og reisefølge etter § 7-4. Potensial til å gjennomføre skolereisen på egenhånd kan tilsa at det er i elevens interesse at retten til skyss innfris i form av reisefølge til fots eller på buss.

Elevene har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid ved bytte av transportmiddel, før undervisningen starter og etter at undervisningen er avsluttet. Tilsyn kan også være nødvendig for å regulere uakseptabel elevatferd om bord i skolebuss. Kommunen er ansvarlig for slikt tilsyn med elevene før og etter skoletid.

5.6 Skyss som avviker fra skolens ordinære start- og sluttider

I grunnskolen har de forskjellige klassetrinnene gjerne ulike timetall, start- og slutt-tider.

Av hensyn til et rasjonelt og økonomisk forsvarlig skyssopplegg kan AtB ikke tilby transport til og fra skolen til alle mulige start- og sluttider. Når det oppstår slik ventetid skal skolen tilby oppholdsrom og tilsyn, jf. §§ 7-4 og 13-4.

Eventuelle problemer ved ventetid lar seg normalt løse gjennom dialog mellom AtB og skolene, og samordning av transport og skoleruter.

5.7 Innlosjering

Kilde: Opplæringsloven §§ 7-1, 13-1, Udir 3-2009 kap. 3

Innlosjering er et alternativ til skyss i særlige tilfeller. Kommunen skal gi losji til elever når daglig skyss ikke er forsvarlig, f.eks. i deler av året hvor det ikke er mulig med skyss på grunn av klimatiske forhold. I slike vurderinger skal det særlig legges vekt på forhold som gjelder den enkelte elev, f.eks. alder, funksjonshemming, reisetid og trygghet, og om daglig skyss medfører ekstraordinære kostnader eller vanskeligheter for kommunen. Kommunen fører tilsyn med grunnskoleelever som er innlosjerte.

Dersom elevene blir innlosjert på en skole utenfor kommunen, er det hjemkommunen som har ansvaret for å etablere tilsyn, jf. § 13-1.

5.8 Skyssgodtgjørelse

Kilde: Merknader fra Ot.prp. nr. 46 (1997-1998) til opplæringsloven § 7-1

Dersom transport med drosje er påkrevd, enten ved behov for bedre tilpasset transport eller i fravær av kollektive løsninger, kan AtB tilby foreldre muligheten til å frakte barn selv.

AtB beregner skyssgodtgjørelsen ut fra NAV sine satser for dekning av reiser til undersøkelse og behandling. Minimumssats er imidlertid et honorar på kr 30,- hver vei. Kostnader utover dette, herunder betaling av fergebillett eller bomavgifter skal dokumenteres. All refusjon av reiseutgifter utbetales etterskuddsvis etter endt semester, én – evt. to ganger i året.

Avtaler mellom AtB og foresatte om refusjon skal avklares før ordningen etableres. Det gis ikke skyssgodtgjørelse til foresatte dersom eleven kan følge et forsvarlig rutegående kommunikasjonsstilbud.

5.9 Sikker skoleskyss

Kilde: Forskrift om sikring av skyssberettigede skoleelever i buss

AtB følger nasjonale forskrifter om sikring av skolebarn i buss. I utgangspunktet skal alle elever ha sitteplass med setebelte, men forskriftene gjelder ikke bybusser (registrert i klasse 1). På øvrige busser tillater forskriftene ståplasser ved særskilte trafikktopper.

AtB har utarbeidet transportvedtekter og annen informasjon som er nødvendig for at skoleskyssen skal være trygg og sikker for elevene.

6. Skysplanlegging og rutiner

6.1 Organisering og planlegging

AtB har hovedansvar for å organisere og finansiere skoleskyss mellom hjem og skole. Sør-Trøndelag fylkeskommune har ansvar for rettighetsavklaring, klagebehandling og retningslinjer som beskriver rammer for planlegging og tjenestekvalitet. Kommunene har med få unntak ansvar for opplæringstilbud, drift av skoler og lignende (§ 13-4). En sentral del av ansvaret for de ellers selvstendige forvaltningsorganene, er en **plikt til å samarbeide** om å løse skyssoppgavene.

Selv om det eksisterer en individuell rett til skoleskyss, må AtB ha rimelig tid til å planlegge, tilrettelegge og iverksette skyssen.

6.2 Kommunens rolle i skoleskyssarbeidet

Skolen er naturlig kontaktpunkt for elever og foresatte. I tillegg til å informere alle elever/foresatte om skyssreglene og muligheten for å søke om skyss, har kommunen ansvar for:

- tilsyn og/eller reisefølge (til fots, om bord i buss eller drosje, ved overgang mellom transportmiddel, og ved ventetid før og etter undervisningstiden (§ 7-4, se pkt. 5.5).
- innlosjering når daglig skyss ikke er forsvarlig (§ 7-1, 4. ledd).
- transport ved sykdom i løpet av skoledagen.
- skyss i forbindelse med aktiviteter i skoletiden og utenfor skolens område (§ 2-15).
- å vedta timeplan, skolerute (§ 2-2) og individuelle opplæringsplaner (opplæringslovens kap. 5), og å vurdere skyssbehov og organiseringen i den forbindelse.
- å motta søknader om skyss og registrere dem i «Cert» se pkt. 6.3
- å betale refusjon etter persontakst for elever som AtB har ansvar for å transportere. Persontakst for skoleskyssen fastsettes av Fylkestinget i eget skoletakstvedtak. Taksten kostnadsreguleres årlig og berøres ikke av endringer i andre takster. AtBs refusjonskrav fremmes hvert semester på bakgrunn av informasjon i Cert. All varig skyss refunderes for alle skoledager, delt bosted halvparten. Refusjon for skyss ved midlertidig sykdom/skade betales ut fra bestilling i Cert.

- å betale refusjon uavhengig av skoletakst og opptil full kostnadsdekning når elever med skyss på grunn av særlig vanskelig eller farlig skolevei må transporteres med drosje/ikke rutegående transport. Gjennom [forskrift om sikring av skyssberettigede skoleelever i buss](#) er AtB pålagt å dimensjonere skoleskysstilbudet med plass til elever som kommunen gir rett til skyss på grunn av særlig farlig skolevei.
- å ta stilling til elevens skyssrettighet når den vedtar skolebytte etter § 8-1 eller andre varige avvik fra nærskoleprinsippet, samt å ta det praktisk økonomiske ansvaret for slike avgjørelser.
- å inkludere skolereisen i skolenes ordensreglement.

6.3 Vedtak om skoleskyss

Fra august 2013 behandles all skoleskyss, både ved offentlige og private grunnskoler i Sør-Trøndelag, i et web-basert saksbehandlingssystem, «Cert». Cert eies og driftes av AtB, <https://skoleskyss.atb.no>:

1. Foresatte retter søknad om skoleskyss til skolen.
2. Skolene registrerer søknader om skyss i Cert.
3. Fylkeskommunen behandler, dvs. vedtar eller avslår skoleskyss elektronisk.
4. Godkjente søknader/elektroniske vedtak rutes deretter til AtB, som organiserer skyss.
5. AtB produserer t:kort skole og sender dem til skolene som deler ut reisebevis til elevene.

Elektroniske vedtak gjelder for et skoleår av gangen. Ved uendrede forutsetninger fornyes elektroniske vedtak ved overgang til nytt skoleår.

Skolen kan ta utskrift av elektronisk innvilgede vedtak og gi det til elev/foresatte ved behov. Avslag og svar på søknader på grunnlag av delt bosted, funksjonshemming og andre spesielle individuelle forhold sendes av fylkeskommunen direkte til foresatte. Skolen får tilgang til alle vedtak i Cert.

Vedtak om skoleskyss er et enkeltvedtak og fylkeskommunens vedtak bygger på opplysninger gitt av kommunen/foresatte. Dersom vedtak er gjort på feil eller uriktig grunnlag, kan fylkeskommunen omgjøre vedtaket, jf. forvaltningslovens bestemmelser.

6.4 Klageadgang

Kilde: Forvaltningsloven § 28, 29, Opplæringsloven § 15-2

I henhold til forvaltningsloven kan enkeltvedtak påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse. For elever i grunnskolen er Fylkesmannen i Sør-Trøndelag klageinstans.

Klagen sendes til det forvaltningsorganet som først har truffet vedtaket. Underinstansen kan omgjøre vedtaket til gunst for klager. Opprettholdes vedtaket, oversendes klagen til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag som fatter endelig vedtak.

6.5 Reisebevis og t:kort skole

Kilde: Transportvedtekter AtB, Udir 3-2009 kap. 11 og vanlig praksis

Elever som har rett til skyss blir utstyrt med reisebevis i henhold til behov.

Reise med ordinær bussrute legitimeres med bruk av t:kort skole som:

- er gyldig en tur til skolen fra bosted, og en tur fra skolen til bosted alle skoledager - reisestrekningen ligger i kortet.
- ikke er gyldig i skolens ferie- og fridager.
- er personlig, og ikke kan overdras til andre.
- meldes tapt eller ødelagt straks, slik at skolen kan låne ut reservekort og bestille nytt.
- er et verdikort som eleven/foresatte må regne med å dekke erstatning for.

- ikke gir gratis skyss, eller rett til refusjon av bussbilletter for de dagene eleven er uten t:kort-skole.

Reisebevis benyttes ikke i individuelt tilrettelagt skoleskyss med drosje.

6.6 Inndragelse av retten til gratis skyss

Kilde: Transportvedtekter AtB, Udir 3-2009 kap. 11

Dersom elever har fått tilbud om skoleskyss på feil grunnlag, som for eksempel uriktig avstandsmåling, kan fylkeskommunen omgjøre vedtaket og inndra rett til skyss.

6.7 Utstyr

Kilde: Transportvedtekter AtB, Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse av 12.12.2014

Ekstra utstyr som ski, akebrett, sykler etc. kan i enkelte tilfeller medbringes etter forhåndsavtale med transportør.

Elever i grunnskolen skal ha like muligheter til å delta i forskjellige aktiviteter i kroppsøvingstimene og hvis elevene blir bedt om å ta med utstyr hjemmefra, er kommunen ansvarlig for bestilling av ekstra kapasitet og merkostnaden forbundet med dette.

6.8 Skader forårsaket av elev

Kilde: Vanlig praksis

Skadeverk forårsaket av elev i forbindelse med skyssen, dekkes ikke av AtB eller STFK.

6.9 Streik

Kilde: Brev datert 11.11.96 fra Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet

AtB/STFK har ikke praktisk eller økonomisk ansvar for alternativ skyss ved streik blant lærere eller transportører.